

ת"פ 61890/02/19 - מדינת ישראל-פמ"ד נגד איסמעיל אלגלאוי- בעצמו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 61890-02-19

לפני כב' השופט יובל ליבדרו

המאשימה:

מדינת ישראל-פמ"ד

ע"י ב"כ עו"ד רחלי אטיאס

נגד

הנאשם:

איסמעיל אלגלאוי-בעצמו

ע"י ב"כ עו"ד בועז קניג

גזר דין

מבוא

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום אשר ייחס לו ביצוע עבירות של הפקרה אחרי פגיעה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה, עבירות לפי סעיפים 64א(ג) ו-10א(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה") ו-2א(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970. יצוין כי כתב אישום זה תוקן מספר פעמים מטעמים טכניים (להלן: "כתב האישום").

2. בתשובתו לכתב האישום הנאשם הודה בביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה אך כפר בביצוע העבירה המרכזית שיוחסה לו, של הפקרה אחרי פגיעה, וניהל הליך הוכחות ביחס לעבירה זו.

ביום 9.7.2020, לאחר סיום פרשת התביעה ובטרם הסתיימה פרשת ההגנה, ביקש ב"כ הנאשם לאפשר לנאשם לחזור בו מכפירתו בעובדות כתב האישום ולהודות גם בעבירת ההפקרה, אולם ביקש להרשיע את הנאשם בחלופה מקלה יותר של עבירת ההפקרה, עבירה לפי סעיף 64א(ב) לפקודה ולא לפי סעיף 64א(ג) לפקודה כפי שיוחס לו בכתב האישום.

ב"כ הנאשם עתר בהסכמת המאשימה לכך שבית המשפט יכריע בשאלה זו על בסיס הראיות והעדויות שנשמעו בתיק.

בהתאם לאמור הכרעת הדין עסקה אך בשאלה המשפטית שהונחה לפני בית המשפט-שאלת החלופה של עבירת ההפקרה לפי סעיף 64א לפקודה שבה יש להרשיע את הנאשם.

3. לאחר שהצדדים הגישו את סיכומי טענותיהם ביחס לשאלה משפטית זו הורשע הנאשם ביום 6.9.2020 בביצוע עבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי **סעיף 64א(ג)** לפקודה וזאת בנוסף להרשעה בביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ללא פוליסת ביטוח תקפה בהן כאמור הודה הנאשם.

עובדות כתב האישום

4.

מעובדות כתב האישום עלה כי במועד הרלוונטי לאישום לא היה ברשותו של הנאשם רישיון נהיגה תקף.

ביום 15.2.2019 בשעה 22:30 או בסמוך לכך, הנאשם נהג ברכבו (להלן: "הרכב") בכביש 264 מכיוון משמר הנגב לכיוון רהט (להלן: "הכביש") וזאת למרות שרישיון הנהיגה שלו לא היה בתוקף ומבלי שהייתה לו פוליסת ביטוח תקפה לנהיגת הרכב. תוך כדי נסיעה, הנאשם הגיע עם רכבו לקילומטר ה-199 בכביש.

באותה העת, מר אלכסנדר מאלוצ'קה ז"ל, יליד 1981 (להלן: "המנוח"), רכב על אופניו בנתיב נסיעת רכב הנאשם ולפניו, מכיוון משמר הנגב לכיוון רהט כששררה חשיכה. בהגיע הנאשם עם רכבו לקטע הכביש הנ"ל, הוא פגע עם חזית רכבו באופני המנוח מאחור. מעוצמת ההתנגשות, המנוח ואופניו הוטחו בחוזקה אל חזית הרכב ומכסה המנוע שלו, אשר עקב כך התעוותו בצורה קשה. בהמשך, גוף המנוח והאופנים פגעו בשמשה הקדמית ובחלון שבגג הרכב, אשר עקב כך התנפצו לחלוטין. לאחר מכן, המנוח הופל לכביש ונותר לשכב בו, באזור שבין הנתיב הימני לשוליים הימניים. האופנים נשברו, הופלו על הכביש וחלקיהם התפזרו במקום. כתוצאה מהתאונה המנוח נחבל חבלות קשות ומצא את מותו המידי.

לאחר התאונה, הנאשם, על אף היותו נהג המעורב בתאונה בה נגדם, לא עצר את רכבו כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולא הזעיק עזרה. הנאשם נמלט עם רכבו מהמקום והמשיך לנסוע לכיוון בית הוריו ברהט שם החביא את רכבו בדיר כבשים, כאשר אין המאשימה יודעת אם במהלך נסיעה זו, ובמרחק ממקום התאונה, עצר את רכבו לפרק זמן קצר ובחן את הנזק שנגרם לרכבו. ביום 16.2.2019 הנאשם הסגיר את עצמו בעקבות הפעולות לאיתורו שבוצעו על-ידי משטרת ישראל.

ראיות לעונש

5.

בעניינו של הנאשם התקבל תסקיר של שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי הנאשם כבן 29, נשוי ואב ל-6 ילדים, סיים 7 שנות לימוד, ועובד בתחום הבשר בעיר מגוריו.

שירות המבחן ציין כי הנאשם נעדר עבר פלילי אך באמתחתו הרשעות רבות בתחום התעבורה.

ביחס לעבירות בהן הורשע הנאשם, ציין שירות המבחן כי הנאשם התקשה להודות בביצוען, טען כי חשב שרישיון הנהיגה שלו בתוקף, כי סבר שפגע בחיה וכי השאיר את הרכב ליד בית הוריו כי שם מטפלים ברכבים שנפגעו. בנוסף טען הנאשם שהוא נהג זהיר וכי אם היה מבחין שפגע באדם היה עוצר ומזעיק עזרה.

כאן המקום לציין, כי בדיון הטיעונים לעונש שהתקיים לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן נערך בירור עם הנאשם ובא כוחו, וזה כזה הבהירו שהנאשם לא מבקש לחזור בו מהודאתו בכתב האישום (עמ' 147 ש' 4-7 לפרוט' הדיון מיום 6.4.2021).

שירות המבחן ציין בתסקיר כי הנאשם התקשה להסביר את אמירתו כי הוא נהג זהיר אל מול התמונה

העולה מרישומי התעבורתי והתקשה להסביר כיצד לא הבחין במה שפגע בשמשה הקדמית של הרכב בו נהג. לצד זאת צוין, כי הנאשם חש צער על תוצאות התאונה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם הביע רצון לתפקוד תקין במישור התעסוקתי והמשפחתי וכי הוא עורך מאמץ להדגיש את החלקים המתפקדים בהתנהגותו. כן נמסר על חשש הנאשם מפני עונש מאסר ממושך שעלול לפגוע במשפחתו במישור הכלכלי.

מאידך גיסא התרשם שירות המבחן כי הנאשם התקשה לבחון את התנהלותו באופן ביקורתי במהלך האירוע, כי הוא מתקשה לתת אמון בגורמי סמכות, כי הוא מתקשה לקחת אחריות על מעשיו ומנסה לצמצם ולמזער את התנהלותו ומניעיו, כי לנאשם דימוי עצמי נמוך, כי הנהיגה מהווה עבורו אמצעי לתחושת כח וכי לעיתים הוא נוהג ברכב באופן לא אחראי ופורץ גבולות.

נוכח מאפייניו האישיים של הנאשם, עמדותיו המקלות, הקושי לערוך בחינה עצמית, משמעות הנהיגה עבור הנאשם והאופן הלא אחראי ושקול שבו פעל בזמן התאונה ללא בחינת השלכות התנהלותו, נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם והמליץ להטיל עליו ענישה מוחשית ומרתיעה.

טיעוני הצדדים

6. המאשימה טענה לעונש בכתב והשלימה טיעוניה על-פה. המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 30 ל-48 חודשי מאסר ובין 6 ל-10 שנות פסילה של רישיון נהיגה. המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש ברף העליון של מתחמי המאסר והפסילה להם טענה ובנוסף מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה על תנאי, קנס ופיצוי למשפחת המנוח.

המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו; למידת הפגיעה הקשה בערכים המוגנים; לחומרה במעשיו של הנאשם לרבות לעובדה כי תוקף רישיון הנהיגה של הנאשם פקע חצי שנה לפני האירוע; לנזק ולאובדן החיים שנגרם; לעובדה כי הנאשם לא עצר להזעיק או להושיט עזרה למנוח ונמלט ממקום התאונה; לעובדה כי הנאשם הורשע בחלופה המחמירה של עבירת ההפקרה שהעונש שלצדה עומד על 14 שנות מאסר; לעובדה כי הנאשם לא עצר לאחר התאונה כדי לעמוד על תוצאותיה והחביא את רכבו בדיר כבשים בבית הוריו מה שמלמד על הסיבה שבגינה עזב את מקום האירוע.

המאשימה טענה כי בעניינו יש לתת משקל משמעותי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים על מנת להעביר מסר לציבור הנהגים לחובה להושיט עזרה או להזעיק את כוחות ההצלה.

המאשימה הפנתה לעברו התעבורתי המכביד של הנאשם וכן לתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי הנאשם לא השתקם וכי לא מתקיימים בעניינו שיקולי שיקום. המאשימה צרפה פסיקה לתמיכה בטיעוניה.

7. ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם נע בין עונש מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות ל-18 חודשי

מאסר בפועל. ב"כ הנאשם עתר לעונש של 9 חודשי מאסר בפועל (שלא בדרך של עבודות שירות).

ב"כ הנאשם ציין כי בשל נסיבותיו המשפחתיות ומצבו הכלכלי של הנאשם, ובשל רצונו של הנאשם לשוב ולכלכל את משפחתו במהירות, הוא אינו עותר לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות. ב"כ הנאשם טען כי לאורך כל ההליך שהתנהל הנאשם ניסה לייעל את ההליך ולהגיע להבנות עם המאשימה, ומשהדבר לא הסתייע החליט לקראת סופו של ההליך להודות בכתב האישום ולטעון טענתו המשפטית.

ב"כ הנאשם התייחס לאיזון הנדרש בין רכיבי הענישה השונים שיש להטיל על הנאשם, ועתר לתת ביטוי לחומרה דווקא ברכיב של פסילת רישיון הנהיגה ולא ברכיב של עונש המאסר.

ב"כ הנאשם התייחס לאמור בתסקיר שירות המבחן ומסר כי בניגוד למשתקף מהתסקיר הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו בכתב האישום. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לרבות לעובדה שלא מדובר בנאשם אשר תכנן לעבור עבירה כי אם בנאשם שנקלע לסיטואציה חריגה, לרבות בשל האופן בו רכב המנוח על אופניו בשעת ליל בכביש בין-עירוני. ב"כ הנאשם הוסיף שיש לתת המשקל הראוי להתנהלות הנאשם בסמוך לתאונה לה לא היה אחראי, תוך שהוסיף בעניין זה כי לא פעם נאשמים במצבים דומים פועלים כפי שהם פועלים מתוך לחץ. ב"כ הנאשם הפנה גם לנסיבותיו האישיות-משפחתיות של הנאשם, לתקופה הארוכה בה שהה בתנאים מגבילים, למצבו הכלכלי ולעובדה כי הוא למד את הלקח ממעשיו. ב"כ הנאשם עתר לנקוט במידת הרחמים עם הנאשם. ב"כ הנאשם התייחס לפסיקה שאליה הפנתה המאשימה וטען כי זו מתייחסת לנסיבות ביצוע עבירה שונות מאשר אלו שהתקיימו בעניינו.

8. הנאשם מסר כי הוא בן 29 ואב ל-6 ילדים. הנאשם חזר על הודאתו והביע את צערו על תוצאות האירוע. הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט.

דיון והכרעה

9. סבורני כי מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב המאסר נע בין 12 חודשי מאסר ל-36 חודשי מאסר ואילו ביחס לרכיב פסילת הרישיון נהיגה נע מתחם העונש ההולם בין 36 חודשי פסילה ל-72 חודשי פסילה.

בקביעת מתחמי העונש התחשבתי בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כפי שאפרט להלן.

10. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של קדושת החיים, ערבות הדדית וסולידריות חברתית, מתן עזרה לזולת בשעת צרה ושמירה על הסדר הציבורי.

11. החובה המוסרית להגיש עזרה לנפגע אחרי תאונה ובכלל, ולהזעיק את שירותי ההצלה נובעת מן הכלל "לא תעמוד על דם רעך" (ויקרא, פרקי"טפסוקט"ז). כלל זה עוגן עלי חוק בשנת 1998 ("חוק לא תעמוד על דם רעך", התשנ"ח-1998), כאשר בהתאם לסעיף 1 לחוק זה מחויב כל אדם להושיט עזרה

ולסייע למי שמצוי בסכנת חיים. העובר על חוק זה עובר למעשה עבירה פלילית, בכפוף לסייגים שונים.

תקנה 146 לתקנות התעבורה מחילה חובה זו על כל נוהג רכב העובר במקום בו התרחשה תאונת דרכים עם נפגעים, קל וחומר אם הנוהג ברכב עצמו היה מעורב בתאונה שכזו.

בית המשפט העליון התייחס ברע"פ 3626/01 **ויצמן נ' מדינת ישראל** פ"ד נו(3) לחומרה שבהפקרת נפגע בצד הדרך בהאי לישנא:

"עבירת ההפקרה אחרי פגיעה עבירה קשה היא; לא עוד אלא שעבירה היא הפוקדת עצמה עם העבירות שיש בהן כיעור. הנה זה שרוע על הכביש, מתבוסס בדמו, אדם שזה עתה נפגע בתאונה שהנהג היה מעורב בה - אדם שאפשר ניתן לעזור לו, אפשר ניתן להצילו - ותחת אשר יעצור ויושיט עזרה לפגוע, לוחץ הנהג על דוושת ההאצה ובורח מן הזירה למלט נפשו מחיוב בעונשין..."

לעניין הכיעור שבבסיס עבירה זו ראו גם ע"פ 7224/03 **חסון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.11.2003).

הצורך בהחמרת הענישה בעבירת ההפקרה הביא לתיקון 101 לפקודת התעבורה (פקודת התעבורה (מס' 101), התשע"ב-2011) אשר קבע מדרג חומרה המבוסס על שלוש חלופות שונות של הפקרה (הפקרה ברשלנות, הפקרה במודעות והפקרה בנסיבות מחמירות). בענייננו, הורשע הנאשם בחלופה המחמירה של עבירת ההפקרה, שהעונש המרבי שנקבע לצידה הוא 14 שנות מאסר ובהתאם לסעיף 40 לפקודת התעבורה קיימת תקופה מזערית של פסילת רישיון נהיגה לצד של עבירה זו העומדת על שלוש שנים.

לצד זאת, יש להזהר מפני "פאניקה מוסרית" שעלולה להוביל להחמרת יתר בענישה בעבירה זו. זאת, הן בשל אופיה המחדלי של העבירה והן בשל היותה נטולה אותה "נחישות עבריינית" המאפיינת עבירות מתוכננות. ראו מאמרה של פרופ' מ' גור-אריה "המשפט הפלילי בפסיקת בית המשפט העליון בשנת תשע"א-מגמה של הרחבת האחריות הפלילית ושל החמרת הענישה", דין ודברים ז' תשע"ג, 59, 89-91.

12. מידת הפגיעה בערכים המוגנים בענייננו היא משמעותית.

הנאשם היה מעורב בתאונה בה נגדם. הנאשם פגע עם חזית רכבו במנוח שרכב על אופניו מאחור ולמרות עוצמת ההתנגשות, העובדה כי המנוח הוטח על שמשות וגג הרכב והנזק הכבד שנגרם לרכב, לא עצר הנאשם את הרכב כדי לעמוד על תוצאות התאונה (מבחנית המנוח) ועזב את מקום האירוע כשהוא מותיר את המנוח מוטל בצד מבלי להחיש לו עזרה או סיוע ומבלי להזעיק ולהמתין להגעת כוחות ההצלה למקום התאונה. הנאשם עצר את רכבו לאחר זמן מה, ראה את ממדי הנזק ובכל זאת המשיך לביתו תוך שהוא מחנה את רכבו בדיר כבשים ליד בית הוריו.

חומרה נוספת בהתנהלותו של הנאשם מקורה בכך שהנאשם נהג ברכבו כאשר אין ברשותו רישיון נהיגה

ופוליסת ביטוח בתוקף.

מאידך גיסא, יש לתת משקל מה, לכך שבהתאם לעובדות כתב האישום מצא המנוח את מותו המידי כתוצאה מהתאונה ומכאן שנוטר למעשה ספק אם כלל היה ניתן לסייע במקרה זה למנוח (אף שאין בכך כדי להפחית ממידת האשם במעשיו של הנאשם). כן ראוי לזכור שלנאשם לא יוחסה כל אחריות לתאונה, וכנגזר מכך למותו של המנוח.

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, נתתי משקל לתוצאות הטרגיות של האירוע ולנזק שנגרם למשפחת המנוח, אף שהנאשם לא אחראי כאמור למותו של המנוח; לעובדה כי הנאשם עזב את המקום מבלי לבדוק את תוצאות התאונה ולהושיט עזרה למנוח או להמתין לשירותי ההצלה למרות שיכול היה לעשות כן בנקל; לעובדה כי הנאשם נהג ברכב מבלי שהיה בידו רישיון נהיגה בתוקף מזה חצי שנה וללא פוליסת ביטוח; לעובדה כי הנאשם מצא להחנות את הרכב לאחר התאונה בדיר כבשים ולהסגיר עצמו רק לאחר שהמטרה עשתה פעולות לאתרו.

מנגד נתתי משקל לכך שלא יוחסה לנאשם אחריות לגרימת התאונה ולתוצאותיה (ראו ע"פ 3754/14 **חיים גורמזנו נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו, 11.11.2014], פסקה 8 וההפניות שם) ולעובדה כי המנוח מצא את מותו המידי כתוצאה מהתאונה כך שקיים כאמור ספק ממשי האם סיוע ועזרה היו מועילים למנוח במקרה זה, אף שאין בכך כדי להפחית ממידת האשם של הנאשם.

לא מצאתי לקבל את טענת ב"כ הנאשם כי יש לתת משקל **ממשי** לקולא בעונשו של הנאשם לעובדה שנטישת זירת האירוע היא נטיה טבעית של בני אדם במצבי לחץ ומצוקה. זאת, משום שתכליתה של עבירת ההפקרה היא הכוונת הפעולה של נהגים במצבים קיצוניים מעין אלו כדי להתגבר על אותה נטיה טבעית לכאורה, באופן שיכול להביא להצלת חיים של ממש. בע"פ 4311/14 **אשר אבוטבול נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 20.5.2015) (להלן: "עניין אבוטבול"), פסקה 17 נאמר כי:

"לא אכחד כי יש בסיס לטענה לפיה התנהגותו של אדם שונה במצבי לחץ וטראומה לעומת התנהגותו בשגרה (ראו בפסק דינו של השופט נ' סולברג בע"פ 7936/13 לוי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.12.2014)...עם זאת, משקבע המחוקק, כי בגין נטישת זירת תאונה יש להשית על הנוהג ברכב עונש משמעותי, נקבעה גם הנחת יסוד לפיה המעשים הם בני ענישה. על כן, גם אם תתקבל הטענה כי תגובתו הראשונית הטבעית של אדם היא לחמוק מזירת האירוע, ההתחשבות בטבעיותה הלכאורית של התנהגות זו כנסיבה לאי הטלת אחריות, או כנסיבה בעלת משקל מכריע להקל בעונש, עלולה לרוקן מתוכן את סעיף העבירה. יתרה מכך, מטרת החוק היא להכווין את התנהגותו של הנהג בסמוך לקרות התאונה ולהבטיח כי לנפגע התאונה תוגש עזרה ראשונה בהקדם האפשרי, ולצורך כך יש להטיל עונש הולם ומרתיע, שימשמש כמשקל נגד אל מול תגובה ראשונית אפשרית של בריחה מזירת האירוע..."

מעבר לאמור, אף אם נקבל את הטענה אודות אותה "פעולה טבעית" הנובעת לכאורה מתחושת לחץ

ומצוקה של הנאשם, הרי שאופן התנהלות הנאשם בהמשך, לרבות העובדה כי עצר זמן קצר לאחר האירוע, בחן את רכבו, עמד על ממדי התאונה ובחר להמשיך לביתו תוך שהוא מחנה את הרכב בדיר כבשים ליד בית הוריו מלמד דווקא על פעולות שנעשו בקור רוח ומתוך שיקול דעת מצדו של הנאשם.

14. הפסיקה הנוהגת בעבירת ההפקרה היא מגוונת ותלויה בנסיבות ה"מעשה", לרבות בזירת האירוע, במשכו של האירוע, בזיקה לגרימת התאונה והעבירות הנלוות לעבירה זו, בנזק שנגרם במהלך האירוע, לגוף לרכוש וכיוצ"ב נסיבות המשפיעות על מידת העונש, כמו גם בנסיבות ה"עושה", לרבות גילו של הנאשם, בעברו הפלילי ובעברו התעבורתי.

בע"פ 2496/15 **אדם אל סייד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 21.9.2015) אותו צרפה המאשימה הפחית בית המשפט העליון בהסכמת הצדדים את עונשו של נאשם שהורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה ושיבוש מהלכי משפט ל-36 חודשי מאסר חלף 42 חודשי מאסר שהשית בית המשפט המחוזי בעקבותעברו הנקי, התסקיר החיובי ותשלום פיצוי בסך של 300,000 ₪ למשפחת המנוח. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 3 שנות פסילת רישיון נהיגה וביטל את עונש המאסר על תנאי שהשית בית המשפט המחוזי כהוראת החוק. במקרה זה הנאשם פגע עם רכבו בהולך רגל בכביש בין עירוני. כתוצאה מהתאונה נחבט המנוח בשמשה הקדמית, נהדף לשול השמאלי של הכביש ומצא את מותו. בשונה מעניינו הנאשם במקרה זה ראה את גופת המנוח מוטלת בתעלה ולמרות זאת לא עצר ועזב את מקום התאונה.

בע"פ 10990/03 **ג'אהד אלהרוש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.1.2005), אותו צרפה המאשימה, דחה בית המשפט את ערעורו של נאשם צעיר ללא עבר פלילי שהורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה, נהיגה ללא רישיון, שיבוש מהלכי משפט ועבירות נוספות והותיר על כנו עונש של 36 חודשי מאסר ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של 8 שנים.

במקרה זה הנאשם שנהג ברכב ללא שהורשה לכך, פגע במנוח שרכב על אופניו בשולי הדרך וגרם למותו. הנאשם שלא הואשם בגרימת התאונה לא עצר כדי להושיט עזרה למנוח או להזעיק את כוחות ההצלה.

בע"פ 1964/20 **מאנאמטו יצחק אספה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.8.2020), קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה ושיבוש מהלכי משפט לאחר שזוכה מעבירות של נהיגה בשכרות ונהיגה במהירות מעל המותר והפחית את עונשו ל-36 חודשי מאסר חלף 54 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון קבע כי מדובר בעונש מחמיר נוכח מדיניות הענישה בעבירות אלו והוסיף כי על אף הצורך במגמת החמרה בעבירות אלו אין מקום לעשות זאת "באבחה אחת".

במקרה זה פגע הנאשם שלא הואשם בגרימת התאונה באופניים חשמליים עליהם רכבו שני רוכבים. כתוצאה מהתאונה הועף אחד מרוכבי האופניים והוטל אל מעבר החציה, איבד את ההכרה ולאחר

מספר ימים נקבע מותו בעוד הרכב השני סבל מחבלות. הנאשם עזב את מקום התאונה מבלי לברר את תוצאותיה ומבלי להושיט לנפגעים עזרה או להזעיק את כוחות הצלה. בנוסף הורשע אותו נאשם בעברה של שיבוש מהלכי משפט.

בע"פ 7936/13 **אהרון לוי נ' מדינת ישראל** (פורסם ב"פסקדין", 16.12.2014), אותו צרפה המאשימה דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נהג משאית, על הכרעת הדין, שהורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לאחר שנקבע כי אינו אחראי לקרות התאונה. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של הנאשם ואת ערעור המדינה באשר לגזר הדין. במקרה זה הורשע הנאשם בהפקרה של שני הולכי רגל (איש ואשתו) שנדרסו למוות תחת גלגלי משאיתו לאחר שלא הצליח לבלום בזמן. הנאשם שהבחין כי פגע בהם עצר במרחק 100 מטר ממקום התאונה אך לאחר מכן המשיך בנסיעתו ועזב את המקום.

בית המשפט העליון כאמור קיבל את ערעורו של הנאשם על חומרת עונש המאסר והעמידו, בהתאם לענישה המקובלת שהייתה נהוגה טרם תחולתו של תיקון 101 לפקודה בעבירת ההפקרה על 26 חודשי מאסר חלף 36 חודשי מאסר שהשית עליו בית המשפט המחוזי. במקביל קיבל בית המשפט את ערעור המדינה ופסל את רישיונו של הנאשם למשך 3 שנים בנוסף לפסילה על תנאי למשך 12 חודשים שגזר עליו בית המשפט המחוזי. בית המשפט העליון ציין כי העונש ניתן גם בהתחשב במגמת ההחמרה בעבירת ההפקרה.

ברע"פ 5858/10 **שלמה אדר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.08.2010), אותו צרפה המאשימה דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה בכך שפגע עם רכבו בהולך רגל, גרם למותו ועזב את המקום מבלי לעמוד על תוצאות הפגיעה. הנאשם זוכה מעבירות של גרימת מוות ברשלנות או בקלות דעת. בית המשפט העליון הותיר על כנו עונש של 18 חודשי מאסר ופסילת רישיון נהיגה למשך 15 שנה.

בע"פ 3258/16 **אולג וולקוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 22.01.2017), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה והותיר על כנו עונש של 15 חודשי מאסר ופסילה בפועל של רישיונו למשך 5 שנים. גם במקרה זה ביטל בית המשפט העליון את עונש המאסר המותנה שהוטל על הנאשם על פי הוראת סעיף 64א(ד) לפקודה. במקרה זה פגע הנאשם, שלא הואשם בגרימת התאונה, ואשר נהג ברכב משא ברוכב אופניים וגרם לו לחבלות חמורות. הנאשם המשיך בנסיעתו אך עצר לאחר מכן בקרבת מקום, ניגש אל מקום התאונה, הבחין בנפגע כשהוא חבול ושמע קריאות של אנשים להזמין שירותי הצלה, עזב את המקום ולמחרת הסגיר את עצמו. בענייננו כאמור גרמה התאונה למותו של המנוח.

בע"פ 59/14 **שי פרלמן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.07.2014), דחה בית המשפט את ערעורו של נאשם שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה ועבירות נלוות הן בגין חומרת עונש המאסר והן בגין חומרת עונש הפסילה והותיר על כנו עונש של 8 חודשי מאסר, 5 שנות

פסילה ועונשים נלווים. במקרה זה הפקיר הנאשם שרכב על אופנוע הולכת רגל בה פגע באופנועו וגרם לה לחבלות חמורות. בעניינו כאמור, הפגיעה הביאה למותו של המנוח.

בע"פ 12039/04 **אורן אשר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.06.2005), בית המשפט העליון דחה את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, שיבוש מהלכי משפט ועבירות נלוות והותיר על כנו עונש של 24 חודשי מאסר ופסילת רישיון נהיגה לתקופה של 5 שנים. במקרה זה המשיך הנאשם בנסיעתו לאחר שפגע עם רכבו בהולכת רגל וגרם למותה.

בע"פ 774/17 **עוביידה חטאב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 37.3.2019), קיבל בית המשפט את ערעור המאשימה ודחה את ערעור הנאשם שהורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה ועבירות נוספות וגזר עליו עונש של 15 חודשי מאסר חלף 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות שגזר עליו בית המשפט המחוזי. לצד זאת ועל מנת לא לפגוע באיזון שבין רכיבי הענישה הקל בית המשפט העליון ברכיב של פסילת רישיון נהיגה והעמיד את תקופתו על 5 שנים חלף 7 שנים כפי שנקבע בבית המשפט המחוזי. במקרה זה פגע הנאשם בהולך רגל שחצה את הכביש. כתוצאה מהפגיעה המנוח הוטח על שמשות הרכב ונפל אל הכביש בעודו בחיים כשהנאשם עזב את המקום מבלי לעצור ולהושיט עזרה והמנוח נפגע מכלי רכב אחרים ונהרג. בקשה לדיון נוסף שהוגשה בעניינו נדחתה (דנ"פ 2562/19).

בע"פ 6321/18 **קריאף נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.12.2019) קיבל בית המשפט את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה ועבירות נלוות, ומטעמי שיקום העמיד את עונשו על 9 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות חלף 10 חודשי מאסר שהטיל עליו בית המשפט המחוזי. במקרה זה המערער נהג ללא רישיון נהיגה תקף וללא ביטוח, פגע בהולכת רגל, לא הזעיק עזרה ולא יוחסה לו אחריות למות המנוחה.

אציין כי עיינתי בפסיקה שהגישו הצדדים, ומטבע הדברים זו אינה חופפת את נסיבות המקרה שלפני. בפסיקה שהוגשה מטעם המאשימה היו מקרים רבים בהם יוחסו לנאשמים עבירות נוספות דוגמת שיבוש מהלכי חקירה או נהיגה בזמן פסילה או עבירות אחרות. באחד המקרים היה מדובר בשני קרבנות לתאונה וכיוצ"ב נסיבות מחמירות שלא מתקיימות בעניינו.

בפסיקה שהוגשה מטעם ההגנה מאידך, מרבית המקרים עסקו בנאשמים שעברו הליך שיקומי באמצעות שירות המבחן (ראו למשל ע"פ 6530/16 **אליעזר עייני נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 19.6.2017; ע"פ 335/18 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פורסם בנבו, 22.4.2018), מה שלא מתקיים בעניינו.

15. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות מצאתי לתת משקל להודאת הנאשם וללקיחת האחריות על ידו, אם כי משקל מוגבל למדי. זאת, הן בשל האמור בתסקיר שירות המבחן אודות כך שהנאשם עדיין מתקשה לקחת אחריות מלאה על מעשיו והן בשל העובדה כי הודאת הנאשם במיוחד לו

נמסרה אך לקראת סיום פרשת ההגנה, כך שלא נחסך זמן שיפוטי באופן משמעותי.

כן נתתי משקל לעובדה שהנאשם נעדר עבר פלילי, לנתונים החיוביים שנמסרו בעניינו במסגרת התסקיר ולנזק שייגרם לנאשם ולמשפחתו כתוצאה מהעונש שיוטל עליו.

לצד זאת, נתתי משקל לעברו התעבורתי המכביד של הנאשם הכולל כ-21 הרשעות קודמות, לרבות בעבירות של נהיגה בחוסר זהירות, נהיגה במהירות העולה על הנדרש, עקיפה תוך חציית קו הפרדה רצוף ונהיגה ברכב שהוחלט לאסור השימוש בו (מספר פעמים).

כן נתתי משקל לאמור בתסקיר שירות המבחן באשר לסיכון הנובע מן הנאשם עת זה נוהג ברכב, לאופן בו הוא נוהג ולעובדה כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם.

פסילת רישיון נהיגה

16. בקביעת המתחם של פסילת רישיון הנהיגה כמפורט לעיל התחשבתי כאמור בערכים המוגנים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובענישה הנוהגת. בקביעת המתחם ביחס לתקופת הפסילה נתתי משקל ממשי גם לאמור בסעיף 40 לפקודת התעבורה לפיו לא תפחת תקופת הפסילה, בגין עבירה לפי סעיף 64א' לפקודת התעבורה, מ-3 שנות פסילה אלא בנסיבות מיוחדות.

בעניין זה של זיקת עונש מזערי של העבירה בה הורשע הנאשם לרף התחתון של מתחם העונש ההולם ראו למשל ע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.12.2015) פסקה 31. אכן, פסיקה זו התייחסה לרכיב של מאסר בפועל ואולם כוחה יפה לטעמי אף ביחס לרכיב של פסילת רישיון נהיגה, באשר בשני המקרים יש לתת משקל לעמדת המחוקק ביחס לחומרת העבירה וחשיבות הערכים המוגנים. בענייננו, נוכח האמור בתסקיר שירות המבחן אודות כך שהנהיגה מהווה עבור הנאשם אמצעי לתחושת כח וכי לעיתים הוא נוהג ברכב באופן לא אחראי ופורץ גבולות, סבורני כי יש לפסול את הנאשם מלהחזיק ברשיון נהיגה לתקופה ממושכת. למסקנה זו יש להגיע גם לאור עברו התעבורתי של הנאשם.

17. באשר לרכיב המאסר המותנה לו עתרה המאשימה, יש לתת את הדעת לסעיף 64א(ד) לפקודת התעבורה הקובע כי: **"החליט בית המשפט להטיל על אדם עונש מאסר לפי סעיף קטן (ב) או (ג), לא ייתן עליו צו מבחן, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, ולא יטיל עליו מאסר על-תנאי בין כעונש יחיד ובין כעונש נוסף"**. משבכוונתי להטיל על הנאשם עונש של מאסר בפועל, לא ניתן להטיל על הנאשם עונש של מאסר על תנאי כעתירת המאשימה על אף שנראה שהיה לכך מקום.

18. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצר.

ב. אני פוסל את הנאשם לקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 48 חודשים החל מיום השחרור מהמאסר. על הנאשם להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט ולחלופין למלא תצהיר מתאים במזכירות בית המשפט לצורך תחילת מניין תקופת הפסילה. הפסילה תהיה במצטבר לכל פסילה אחרת, אם קיימת.

ג. אני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 12 חודשים על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו, עבירה של נהיגה בזמן פסילה או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה או עבירה של הפקרה אחרי פגיעה.

ד. הנאשם ישלם פיצוי בסך של 15,000 ₪ למשפחת המנוח. הפיצוי ישולם בתוך 10 חודשים מהיום. המאשימה תעביר פרטי משפחת המנוח בתוך 30 יום מהיום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ז אייר תשפ"א, 09 מאי 2021, במעמד הצדדים.